

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA LIETUVOS DAILĖS MUZIEJUS

2006 m. balandžio 25 d. Nr. FA-1050-8
Vilnius

IŽANGA

Valstybinį auditą Lietuvos dailės muziejuje (toliau – Dailės muziejus, Muziejus) Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Finansinio audito 5-ojo departamento direktorės Daivos Bakutienės 2005-06-06 pavedimu Nr. 1050-8 atliko vyresnioji valstybinė auditorė Aldona Čaplikienė.

Audituojamas subjektas – Lietuvos dailės muziejus, adresas: Bokšto g. 5, LT-01126 Vilnius, identifikavimo kodas – 190756087.

Muziejus yra nacionalinė biudžetinė įstaiga, kaupianti, sauganti, tirianti, konservuojanti, restauruojanti ir populiarinanti nacionalinės svarbos meno vertybes. Muziejaus steigėjas yra Lietuvos Respublikos kultūros ministerija.

Audituojamu laikotarpiu Muziejaus direktoriumi dirbo Romualdas Budrys, o vyriausiąja buhalterė – Regina Kundrotienė.

Šio finansinio audito tikslas – įvertinti vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2005 metų finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo, įvertinti 2006 metų biudžeto asignavimų planavimo teisėtumą.

Ši audito ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, valstybės biudžeto projekto, valstybės skolos, suteiktų paskolų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų ir suteiktų valstybės garantijų ataskaitos, ir dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos, dalis.

Audito ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o nepriklausoma nuomonė apie finansinę atskaitomybę ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo,

disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams bus pareiškama audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audituota 2005 metų finansinė atskaitomybė.

Vertinome Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-12-31 balanso (Forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005-12-31 ataskaitos (Forma Nr. 2), Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2005 m. apyskaitos (Forma Nr. 3), Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2005 m. apyskaitos (Forma Nr. 4), Debitorinio ir kreditorinio įsiskolinimo 2005-12-31 ataskaitos (Formos Nr. 6 priedas), Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2005-12-31 ataskaitos (Forma Nr. B-11) duomenis.

Muziejus 2005 metais vykdė tris programas, kurių vykdymui buvo patvirtinta, gauta ir panaudota:

1 1 „Muziejaus rinkinių kaupimas, saugojimas ir populiarinimas“ – 11995,0 tūkst. Lt, 1 2 „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Valdovų rūmų interjerų ir ekspozicijų meno kūrinių, lituanistikos ir kitų istorijos vertybių rinkinių kaupimas, saugojimas ir populiarinimas“ – 2576,0 tūkst. Lt, 88 1 „Specialioji Muziejaus ekspozicijų ir saugyklų apsaugos, techninio aprūpinimo ir priežiūros programa“ patvirtinta – 760,2 tūkst. Lt, o gauta ir panaudota – 760,1 tūkst. Lt. Iš viso minėtų programų vykdymui patvirtinta iš valstybės biudžeto, įskaitant patikslinimus, 15331,2 tūkst. Lt.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus.

Siekdami gauti įrodymus, reikalingus audito tikslams pasiekti ir išvadai apie finansinę atskaitomybę pareikšti, atlikome analitines ir savarankiškas audito procedūras, ištyrėme galimos rizikos veiksnius, susijusius su institucijos veikla ir apskaitos sistemomis, įvertinome galimybes pasinaudoti Muziejaus Vidaus audito tarnybos auditorių darbu ir jų surinktais įrodymais. Nustatėme reikšmingų rizikos veiksnių galimą poveikį finansinei atskaitomybei bei valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumui ir naudojimui įstatymų nustatytiems tikslams, taip pat įvertinome Muziejaus vadovybės numatytas priemones vidaus kontrolės rizikai sumažinti.

Įvertinę audituojamo subjekto 2005 metų devynių mėnesių finansinę atskaitomybę ir gavę tvirtinimus turto metinės inventorizacijos metu, kurioje dalyvavome turėdami stebėtojo teises, atlikome mažos ir didelės apimties savarankiškas procedūras, sumažinančias audito riziką, parengėme audito programas (lėšų, gautų iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo, ilgalaikio turto, darbo užmokesčio, įskaitant socialinio draudimo įmokas), atlikome baigiamųjų apskaitos ciklo elementų analizę.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Pastebėjimai dėl išlaidų iš biudžeto apskaitos

Muziejus buhalterinės apskaitos registruose 200 sąskaitoje „Išlaidos iš biudžeto“ 2005-12-31 apskaitė išlaidų 266,4 tūkst. Lt. Ši likutį sudarė 147,3 tūkst. Lt kreditorinis įsiskolinimas, o dėl 119,1 tūkst. Lt sumos, mes negavome duomenų, patvirtinančių šio likučio teisingumą, todėl teigiame, kad Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-12-31 balanse „Išlaidos iš biudžeto“ (200 sąskaitos aktyvas) padidintas 119,1 tūkst. Lt.

Šios klaidos atsiradimą lėmė tai (pagal vyriausiosios buhalterės paaiškinimą), kad ankstesniais metais buvo padaryta klaida, kuri iki šiol neištaisyta. Šiuo atveju nepakankamai buvo vykdomos kontrolės procedūros, kurios turėjo garantuoti, kad klaidos būtų ištaisytos laiku, o ūkinės operacijos apskaitomos pagal apskaitos taisykles.

Pastebėjimai dėl lėšų, skirtų investicijoms, naudojimui ir apskaitos

Muziejus 7,0 tūkst. Lt nepanaudotų lėšų iš investicinio projekto „Taikomosios dailės muziejaus šildymo, vėdinimo ir kondicionavimo sistemų renovacija“ panaudojo kito investicinio projekto „Nacionalinės dailės galerijos pastato rekonstravimas ir ekspozicijos įrengimas“ darbų techninei priežiūrai apmokėti.

Šiuo atveju Muziejus nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹, kuriame nurodyta, kad įstaigos Valstybės investicijų programoje numatytas lėšas naudoja tik šioje programoje nurodytiems investicijų projektams įgyvendinti ir neviršydamos atitinkamam laikotarpiui jiems įgyvendinti numatyto lėšų dydžio.

Patirtos faktinės išlaidos neteisingai parodytos finansinėje ataskaitoje (Forma Nr. B-11, 4 skiltis), t. y. investicinio projekto „Nacionalinės dailės galerijos pastato rekonstravimo ir ekspozicijos įrengimas“ faktinės išlaidos (4 skiltis) parodytos 7,0 tūkst. Lt mažesnės, o investicinio projekto „Taikomosios dailės muziejaus šildymo, vėdinimo ir kondicionavimo sistemų renovacija“ faktinės išlaidos (4 skiltis) parodytos 7,0 tūkst. Lt didesnės (Forma Nr. B-11).

Šiuo atveju nepakankamai buvo vykdomos kontrolės priežiūros procedūros, kurios turėjo užtikrinti, kad investiciniams projektams skirtos lėšos būtų naudojamos pagal teisės aktus ir teisingai atvaizduotos finansinėse ataskaitose.

Už tinkamą apskaitos tvarkymo ir finansų kontrolę pagal Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymą² atsako viešojo juridinio asmens vyriausiasis buhalteris.

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo (2001-04-26 Nr. 478) „Dėl valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos patvirtinimo“ VI skyrius, 31 p.

² Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002-12-10 Nr. IX-1235) 4 str. 6 d. 1p., 3 p.

Pastebėjimai dėl komunalinių paslaugų apmokėjimo

Dalimi patalpų (951,35 m² saugyklų patalpų), priklausančių muziejaus padaliniui – Taikomosios dailės muziejui (Arsenalo g. 3 A, Vilnius, pastato IV aukštas), pagal kultūros ministro 1987-02-12 įsakymą Nr. 88 naudojami Lietuvos nacionalinis muziejus. Lietuvos nacionalinis muziejus pagal 1990-01-03 pasirašytą sutartį su Lietuvos dailės muziejumi įsipareigojo apmokėti už sunaudotą šilumos ir elektros energiją, vandenį pagal pateiktas sąskaitas. Lietuvos nacionalinis muziejus už suteiktas paslaugas iki šiol nemoka. Minėta sutartis 2005 m. gruodžio 15 d. buvo atnaujinta, jos projektą Lietuvos dailės muziejus pateikė Lietuvos nacionaliniam muziejui, tačiau ji iki šiol nepasirašyta.

Iš viso nuo 1997 m. iki 2005 m. gruodžio 31 d. Lietuvos nacionalinis muziejus Dailės muziejui nesumokėjo 69963,59 Lt už komunalines paslaugas.

Taigi, Lietuvos dailės muziejus valstybės biudžeto asignavimus, skirtus programos vykdymui, naudoja ne pagal paskirtį, nes apmoka už kitam asignavimų valdytojui, t. y. Lietuvos nacionaliniam muziejui, suteiktas paslaugas.

Atkreipiame dėmesį, kad pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo³ asignavimų valdytojais privalo naudoti skirtus biudžeto asignavimus pagal nustatytą paskirtį savo vadovaujamos biudžetinės įstaigos programoms vykdyti, paskirstyti jiems skirtas biudžeto lėšas pavaldžioms įstaigoms ir kitiems subjektams programoms vykdyti.

2005 metais Dailės muziejus negavo iš Lietuvos nacionalinio muziejaus 8,0 tūkst. Lt už komunalines paslaugas. Šios išlaidos nurodytos apskaitos registruose ir finansinėje ataskaitoje (Forma Nr. 2) kaip Muziejaus patirtos šildymo, vandentiekio ir elektros energijos kasinės ir faktinės išlaidos. Dėl šios priežasties 2005 metų finansinėje atskaitomybėje atvaizduotos ne Muziejaus patirtos kasinės ir faktinės išlaidos (8,0 tūkst. Lt). Be to, Dailės muziejus apskaitos registruose neapskaitė Lietuvos nacionalinio muziejaus įsiskolinimo (69963,59 tūkst. Lt) ir neatvaizdavo finansinėse ataskaitose. Dėl šios priežasties Išlaidų sąmatų vykdymo 2005-12-31 balanse sumažintas Atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (178 sąskaitos aktyvas) ir Pajamų už suteiktas paslaugas (400 sąskaitos pasyvas) likutis 69963,59 Lt.

Pastebėjimai dėl turto valdymo, turto naudojimo nustatytiems tikslams dalykų

Muziejus dalį valstybės turto (patalpų, adresu: Vilnius, Didžioji g. 4, 52,75 kv. m ploto), valdomo patikėjimo teise, pagal jungtinės veiklos sutartį (2004-03-31 Nr. V.9-4a) kaip dalininko įnašą suteikė naudotis sutarties partneriui – UAB „Savas takas“ ir Ko (toliau – Leidykla), neprieštaraujant Kultūros ministerijai, kad Muziejus Lietuvos tūkstantmečio programos parodos

³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (2003-12-23 Nr. IX-1946) 5 str. 1 d. 1 p.

„Krikščionybė Lietuvos mene“ įgyvendinimui teisės aktų nustatyta tvarka sudarytų su Leidykla Jungtinės veiklos sutartį (ministerijos 2000-08-01 raštas Nr. 090-07-1524).

Pagal minėtą sutartį bendrą sutarties dalyvių turtą sudarė šalių įnašai Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų interjerų ir ekspozicijų programos leidybinių projektų parengimui ir įgyvendinimui.

Leidykla leidybos programos įgyvendinimui kaip dalininko įnašą naudoja savo kompiuterinę techniką, intelektinį darbą.

Muziejus programos įgyvendinimui kaip dalininko įnašą naudoja savo intelektinį darbą ir skiria Jungtinės veiklos sutartyje numatytos programos įgyvendinimui minėtas patalpas. Atskirais sutarties punktais numatyta, kad Muziejus apmoka už leidinių, numatytų leidybos programoje, spausdinimą spaustuvėje, o bendros išlaidos ir nuostoliai, atsiradę kaip Jungtinės veiklos rezultatai, padengiami iš bendro sutarties dalyvių turto, o trūkstamos sumos išdėstomos sutarties dalyviams proporcingai jų įnašams į bendrą turtą.

Atkreipiame dėmesį, kad tokio valstybės turto disponavimo būdo kaip dalininko įnašas į Jungtinę veiklą nenumato Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas⁴.

Pagal LR Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nuostatas valstybės turtas uždarsioms akcinėms bendrovėms gali būti perduotas tik nuomos pagrindais ir išnuomojus – gaunamos pajamos (nuomos mokestis).

Toks turto valdymas, kai valstybės biudžeto lėšomis išlaikomos patalpos perduodamos naudotis kitiems juridiniams asmenims negaunant atlygio (nuomos mokesčio), sudaro prielaidas rizikai, kad galiojant tokiai Jungtinės veiklos sutarčiai, biudžeto asignavimai yra panaudoti ne programoje nustatytiems tikslams (sutartyje nenumatyta, kas apmoka minėtų patalpų išlaikymo išlaidas), o turtas – naudojamas ne įstatymų nustatytiems tikslams.

Pastebėjimai dėl lizingo sutarčių sudarymo

Muziejus sudarė finansinio lizingo sutartį su UAB „Hansa Lizingas“ (2005-09-15 sutartis Nr. LT022834) dėl automobilio-furgono „FORD TRANSIT“ įsigijimo, kurio vertė 143,3 tūkst. Lt. Paskutinė įmokos data pagal šią sutartį – 2006-12-30. Muziejus minėto automobilio-furgono įsigijimui 2005 metais panaudojo 55,7 tūkst. Lt iš palikimo pagal testamentą lėšų, o kitą dalį – 31,0 tūkst. Lt (pirminė įmoka) ir 11,6 tūkst. Lt (lizingo įmokos pagal sutartį už spalio, gruodžio mėn.) – iš biudžeto specialiosios programos 88 1 „Specialioji muziejaus ekspozicijų ir saugyklų apsaugos, techninio aprūpinimo ir priežiūros programa“ lėšų. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas⁵ nustato, kad asignavimų valdytojai ir jiems pavaldžios biudžetinės įstaigos negali

⁴ LR Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas (1998-05-12 Nr. VIII-729)

⁵ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (2003-12-23 Nr. 1946) 10 str. 3 d.

skolintis lėšų, prisiimti jokių skolinių įsipareigojimų. Muziejus, prisiėmęs skolinius įsipareigojimus pagal minėtą finansinio lizingo sutartį, nesivadovavo minėtu įstatymu.

Pažanga šalinant nustatytus trūkumus ir rekomendacijas

Audito metu Valstybės kontrolės 2005-09-13 raštu Nr. S-(1050-1.11)-1648 „Dėl 2006 m. biudžeto asignavimų planavimo teisėtumo“ Muziejaus vadovybei buvo pateikta rekomendacija dėl Valdymo apskaitos metodikos parengimo. Įgyvendinant šią rekomendaciją, patvirtinta Biudžeto išlaidų valdymo apskaitos metodika.

Valstybės kontrolės 2005-11-10 raštu Nr. S-(1050-1.11)-1957 „Dėl vidaus kontrolės vertinimo“ Muziejaus vadovybei nurodytos rizikos ir pateiktos rekomendacijos dėl užtikrinimo paskesniosios kontrolės, susijusios su valstybės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo veikimo ilgalaikio turto apskaitos, darbo užmokesčio mokėjimo pagal teisės aktų reikalavimus, patalpų nuomos, sutarčių sudarymo ir vykdymo. Muziejus, atsižvelgdamas į pateiktus pastebėjimus, vykdo rekomendacijas.

Muziejaus direktoriui audito metu pasiūlyta išspręsti užimamų patalpų iš „Žinijos“ draugijos perėmimą, išieškoti mokesčius iš Lietuvos nacionalinio muziejaus už suteiktas paslaugas ir atlikti pastatų, t. y. Sporto maniežo (Vilniaus m. Liejyklos g. 2), bendrabučio (Vilniaus m. Liejyklos g. 2) ir bendrabučio (Vilniaus m. Labdarių g. 3), priklausančių Lietuvos dailės muziejui pagal Valstybės įmonės Registrų centro duomenis, teisinį perregistravimą, atitinkantį faktinį jų panaudojimą pagal paskirtį.

Mes pažymime Muziejaus pažangą tobulinant kontrolės sistemą ir šalinant audito metu nustatytus trūkumus, tačiau atkreipiame vadovybės dėmesį į tai, kad lėšos, skirtos investicijoms, naudojamos tik nurodytiems investiciniams projektams įgyvendinti ir neviršijant atitinkamam laikotarpiui jiems įgyvendinti numatyto lėšų dydžio, todėl rekomenduojame užtikrinti šių lėšų panaudojimą pagal teisės aktus ir sustiprinti kontrolės priežiūros procedūrų veikimą.

Kad būtų užtikrintas teisėtas turto valdymas ir naudojimas, **vadovybė turi spręsti klausimą** dėl Jungtinės veiklos sutarties su UAB „Savas takas“ ir Ko nutraukimo.

Rekomenduojame ištaisyti klaidingą 200 sąskaitos likutį ir užtikrinti, kad būtų išieškotas įsiskolinimas iš Lietuvos nacionalinio muziejaus už komunalines paslaugas, tinkamai apskaitytas apskaitos registruose ir atvaizduotas finansinėse ataskaitose. Neapskaičius tinkamai įsiskolinimų, yra rizika, kad, iškilus teisiniams ginčams, skola gali būti nepriteista.

Dėkojame Lietuvos dailės muziejaus darbuotojams už bendradarbiavimą ir pagalbą atliekant 2005 metų finansinės atskaitomybės auditą.

Apie rekomendacijų įvykdymą prašome iki 2006-07-01 informuoti Valstybės kontrolės Finansinio audito 5-ąjį departamentą (Pamėnkalnio g. 27, Vilnius).

Finansinio audito 5-ojo departamento direktorė

Daiva Bakutienė

Vyresnioji valstybinė auditorė

Aldona Čaplikienė